

PROPOZÍCIE

Jazykom tanca 2020

27. ročník

**celoštátnej postupovej súťaže a prehliadky
choreografií folklórnych súborov a tanečných zoskupení**

November 2019

1. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA

1.1. Charakteristika súťaže

- 1.1.1. Celoštátna postupová súťaž a prehliadka choreografií folklórnych súborov a tanečných zoskupení je **vrcholným podujatím** tohto druhu na Slovensku.
- 1.1.2. Súťaž je určená folklórnym súborom a tanečným zoskupeniam dospelých¹.
- 1.1.3. Súťaž nie je tematicky zameraná, ani vymedzená.
- 1.1.4. Súťaž sa koná **každé tri roky**.

1.2. Ciele súťaže

- 1.2.1. **Hlavným cieľom súťaže** je nadobúdanie vedomostí, rozvíjanie zručností a umelecko-odborný rast jednotlivcov a kolektívov prostredníctvom poznávania, realizácie a prezentácie umeleckej tvorby v oblasti tradičného ľudového umenia a jeho folklorizovaných prejavov.
- 1.2.2. Ďalšími cieľmi sú:
 - 1.2.2.1. aktivizovať činnosť a podporovať rozvoj folklórnych súborov, tanečných zoskupení, tvorcov, choreografov a interpretov;
 - 1.2.2.2. viesť k využívaniu originálnych výrazových prostriedkov, scénických a dramaturgických prístupov;
 - 1.2.2.3. popularizovať výchovu ľudovým umením a poukazovať na jej význam v komplexnej výchove;
 - 1.2.2.4. viesť k využívaniu originálnych výrazových prostriedkov, scénických a dramaturgických prístupov;
 - 1.2.2.5. viesť k poznávaniu tradičnej ľudovej kultúry Slovenska a oblastí historicky obývaných Slováckmi.

1.3. Riadenie súťaže

- 1.3.1. Vyhlasovateľom a odborným garantom je Národné osvetové centrum z poverenia Ministerstva kultúry SR.
- 1.3.2. Organizátormi sú kultúrno-osvetové inštitúcie s regionálnou a krajskou pôsobnosťou, mestské kultúrne strediská a ďalšie kultúrne subjekty.

2. ŠTRUKTÚRA SÚŤAŽE

2.1. Kolá súťaže

- 2.1.1. Súťaž má postupový charakter a je **trojstupňová**²:
 - 2.1.1.1. regionálne súťaže a prehliadky;
 - 2.1.1.2. krajské súťaže a prehliadky;
 - 2.1.1.3. celoštátna súťaž a prehliadka.
- 2.1.2. Základným stupňom súťaže je regionálne kolo. Z regionálnych postupových súťaží postupujú víťazi do krajských súťaží. Víťazi krajských kôl postupujú do celoštátneho kola.
- 2.1.3. Súťaž na každom stupni pozostáva zo súťažných vystúpení, interného hodnotenia poroty, odborného seminára a môže byť obohatená o workshopy alebo iné aktivity.

¹ Ak to choreografia/program vyžaduje, v diele môžu v nevyhnutnom počte účinkovať aj detskí interpreti.

² Výnimku tvorí kategória C, súťažné čísla ktorej sú prostredníctvom videozáznamov zasielané priamo vyhlasovateľovi a odbornému garantovi celoštátnej súťaže.

2.2. Súťažné kategórie

- A. kategória:** choreografie prezentujúce tradičnú formu folklórneho materiálu (trvanie 3 – 20 minút)
- B. kategória:** tanečno-divadelné diela vychádzajúce, alebo inšpirované tradičným materiálom (3 – 20 minút)
- C. kategória:** komponovaný scénický autorský program (min. 40 minút)

3. PODMIENKY PRE SÚŤAŽIACICH

3.1. Prihlasovanie

- 3.1.1. Na súťaži sa môžu zúčastniť všetky folklórne súbory a tanečné zoskupenia, ktoré vyvíjajú svoju umeleckú činnosť na území Slovenskej republiky, alebo členovia majú štatút Slováka žijúceho v zahraničí a prezentujú materiál z územia Slovenska, presahujúcich hraničných regiónov, alebo z oblastí historicky obývaných Slovákmi.
- 3.1.2. Do regionálneho kola súťaže sa kolektívy prihlasujú podľa miesta svojho pôsobenia. Ak sa v mieste pôsobenia neuskutoční regionálne kolo, prihlásia sa do regionálneho kola v inom regióne daného kraja, ak s tým budú súhlasiť organizátori³.
- 3.1.3. Do súťaže sa prihlásite vyplnením elektronického formulára na stránke Národného osvetového centra: <http://www.nocka.sk/sutaze-a-prehliadky> v časti „Chcem sa prihlásiť“.

3.2. Súťažné podmienky

- 3.2.1. Kolektív prechádza všetkými stupňami súťaže s tým istým súťažným vystúpením, ktoré uvedie v základnom stupni súťaže.⁴
- 3.2.2. Celkový počet členov vo všetkých zložkách kolektívu môže byť maximálne 45 členov. Výnimku tvorí kategória C.
- 3.2.3. Súťažné čísla môžu mať trvanie 3 – 20 minút v kategóriách A a B a minimálne 40 minút v kategórii C.
- 3.2.4. Súťažiaci sa nemôžu prezentovať so súťažným programom, s ktorým sa už v minulosti zúčastnili na celoštátnej súťaži, alebo sú staršie ako 5 rokov.
- 3.2.5. V prípade kategórie C súťažiaci zasielajú videozáznam programu organizátorovi a odbornému garantovi celoštátnej súťaže, ktorým je Národné osvetové centrum. Program nesmie byť starší ako 3 roky.
- 3.2.6. Z jedného folklórneho súboru či tanečného zoskupenia môže byť prihlásené maximálne 1 súťažné číslo do jednej z kategórií A alebo B. Popritom môže kolektív prihlásiť súťažné číslo i do kategórie C.
- 3.2.7. Hudobný sprievod v kategórii A je akceptovaný len v živom prevedení, v kategóriách B a C je akceptovaný v živom, alebo reprodukovanom prevedení podľa potrieb diela.

³ V ostatných prípadoch sa stáva základným stupňom súťaže krajské kolo.

⁴ Medzi stupňami súťaže môže kolektív v súťažnom vystúpení robiť úpravy na základe odporúčaní odbornej poroty.

4. POŽIADAVKY NA ORGANIZÁTOROV

4.1. Regionálne súťaže a prehliadky

- 4.1.1. Uskutočniť najneskôr do **30. apríla 2020**.
- 4.1.2. Termín regionálneho kola je potrebné nahlásiť zodpovednému pracovníkovi Národného osvetového centra najneskôr do 30. novembra 2019.
- 4.1.3. Protokol o udelení cien a výsledkov a Hodnotiacu správu predsedu poroty zaslať najneskôr do 3 dní po ukončení súťaže zodpovednému pracovníkovi konkrétneho krajského kola a zodpovednému pracovníkovi Národného osvetového centra.

4.2. Krajské súťaže a prehliadky

- 4.2.1. Uskutočniť najneskôr do 20. septembra 2020.
- 4.2.2. Termín krajského kola je potrebné nahlásiť zodpovednému pracovníkovi Národného osvetového centra najneskôr do 30. novembra 2019.
- 4.2.3. Protokol o udelení cien a výsledkov a Hodnotiacu správu predsedu poroty zaslať najneskôr do 3 dní po ukončení súťaže zodpovednému pracovníkovi konkrétneho krajského kola a zodpovednému pracovníkovi Národného osvetového centra
- 4.2.4. Zabezpečiť videozáznam súťažných vystúpení a dodať jeden exemplár zodpovednému pracovníkovi Národného osvetového centra najneskôr 40 dní pred termínom konania celoštátneho kola súťaže.

4.3. Celoštátna súťaž a prehliadka

- 4.3.1. Organizátorom je Podpolianske osvetové stredisko vo Zvolene a uskutoční sa 13. – 15. novembra 2020 vo Zvolene.
- 4.3.2. Videozáznamy scénických autorských programov súťažne prihlásených do kategórie C je nutné zaslať vyhlasovateľovi a odbornému garantovi súťaže do 30. septembra 2020.

5. HODNOTENIE SÚŤAŽE

5.1. Poroty

- 5.1.1. Na objektívne hodnotenie súťažných vystúpení sa zostavujú odborné poroty z aktívnych odborníkov v oblasti etnológie, etnochoreológie, choreografie, tanečnej pedagogiky, etnomuzikológie a pod. s adekvátnou viacročnou praxou. V kategóriách B a C sa do odborných porôt okrem vyššie uvedených odborníkov ako členovia prizývajú odborníci z radov režisérov, dramaturgov a scénografov.
- 5.1.2. Poroty pracujú v počte minimálne 3 členov na regionálnom a 5 členov na krajskom kole, pričom odporúčaný počet porotcov je kvôli hlasovaniu nepárny. V porote je zastúpený choreograf, režisér (dramaturg), tanečný pedagóg, etnochoreológ, etnomuzikológ (hudobný pedagóg), prípadne scénograf (scénický výtvarník).
- 5.1.3. Vymenovanie porotcov
 - 5.1.3.1. Regionálne poroty vymenujú riaditelia regionálnych a krajských osvetových stredísk, ktoré organizujú regionálne kolá súťaže. Organizátorom regionálnych kôl odporúčame vyberať porotcov z odporúčaného zoznamu porotcov, ktorý tvorí prílohu týchto propozícií. Zloženie poroty je potrebné konzultovať s odbornými pracovníkmi Národného osvetového centra, ktoré je odborným garantom súťaže.

- 5.1.3.2. V odbornej porote na krajskej úrovni musí byť jeden člen vybraný Národným osvetovým centrom. Ostatných členov krajskej poroty vyberajú riaditelia regionálnych a krajských osvetových stredísk, ktoré organizujú krajské kolá súťaže. Pri výbere porotcov odporúčame organizátorom krajských kôl vyberať z odporúčaného zoznamu porotcov, ktorý tvorí prílohu týchto propozícií. Zloženie poroty je potrebné konzultovať s odbornými pracovníkmi Národného osvetového centra, ktoré je odborným garantom súťaže.
- 5.1.3.3. Celoštátnu porotu vymenuje generálny riaditeľ Národného osvetového centra na základe odporúčaní odborných pracovníkov NOC.
- 5.1.4. Člen odbornej poroty na každom stupni súťaže **nesmie byť v konflikte záujmov**, t. j. v porote nemá pôsobiť porotca, ktorý je **vedúcim** súťažného kolektívu, **autorom** súťažného čísla, alebo je **v blízkom príbuzenskom vzťahu** s účinkujúcimi či autorom.

5.2. Hodnotenie súťaže

- 5.2.1. Hodnotenie prebieha zaradením všetkých súťažiacich v súťažných kategóriách **do zlatého, strieborného a bronzového pásma**, príp. **mimo nich**.
- 5.2.2. Ďalej sa na nižších stupňoch súťaže môže udeliť **jeden priamy postup** do vyššieho kola.⁵ Na celoštátnom kole súťaže sa udeľuje spravidla **jeden titul laureáta** v každej kategórii.
- 5.2.3. V odôvodnených prípadoch môže porota udeliť **špeciálne ceny**.
- 5.2.4. Na **regionálnej a krajskej úrovni** spracúva a odovzdáva organizátorom výsledky súťaže vo forme **hodnotiacej správy**, ktorá obsahuje odbornú analýzu a zdôvodnenie rozhodnutia poroty, **predseda poroty**. Na **celoštátnej úrovni** to vykonáva **každý člen odbornej poroty**. Hodnotiaca správa je prílohou k propozíciám.

5.3. Kritériá hodnotenia

A. kategória:

- 5.3.1. Vhodnosť výberu témy a spracovania materiálu s rešpektovaním dramaturgických a režijných princípov.
- 5.3.2. Rešpektovanie podoby a funkcie tradičnej príležitosti (zábavný, obradový či slávnostný repertoár; zvykoslovný materiál a pod.).
- 5.3.3. Rešpektovanie zákonitostí daného typu tanca a úroveň jeho interpretácie (forma a štruktúra tanca, funkcia motívov v rámci motívických radov, etiketa tanečného prejavu – správanie a roly partnerov v tanci...).
- 5.3.4. Dodržiavanie štýlovo-interpretáčnych znakov hudobno-spevného štýlu danej lokality/regiónu a úroveň ich interpretácie (výber piesní k typu tanca, typ hudobného zoskupenia, rytmika, harmonizácia, tempo, variačná technika, súhra jednotlivých hudobných nástrojov pri skupinovej hre, komunikácia s tanečníkmi, hlasové prejavy – pokriky, ujúkanie...).
- 5.3.5. Funkčné využitie tradičného odevu, obuvi a rekvizít.
- 5.3.6. Primeranosť choreografického zámeru schopnostiam interpretov.
- 5.3.7. Celkový dojem.

B. kategória

- 5.3.8. Vhodnosť výberu témy a spracovania materiálu s rešpektovaním dramaturgických a režijných princípov a zámeru choreografa.
- 5.3.9. Funkčné využitie odevu, obuvi a rekvizít.
- 5.3.10. Tvorivý prístup pri umeleckom spracovaní a primeranosť choreografického zámeru schopnostiam interpretov

⁵ Na nižšom stupni súťaže môže porota v prípade vynikajúcich vystúpení udeliť návrh na postup ešte dvom súťažným choreografiám v každej kategórii. O ich postupe rozhodnú členovia poroty vyššieho kola súťaže a Národné osvetové centrum spolu s ďalšími odborníkmi podľa koncepcie a možností súťaže.

- 5.3.11. Režijná zložka – schopnosť budovať dramatickú situáciu, stavbu mizanscén, koherentnosť a vyspelosť režijnej koncepcie, schopnosť choreografa viesť interpretov a celkový temporytmus diela.
- 5.3.12. Dramaturgická zložka diela.
- 5.3.13. Interpretačná zložka – vyspelosť interpretačného (tanečného, spevného, hudobného, dramatického) prejavu, miera korešpondovania s choreografickou koncepciou diela, narábanie s motivikou, gestikou, mimikou a posturikou, schopnosť interpretov budovať/udržať dramatickú situáciu diela.
- 5.3.14. Výtvarná zložka – scénografia choreografie/programu, kostýmová zložka, rekvizity, práca so svetlom, miera korešpondovania výtvarnej zložky s celkovým vyznením choreografie/programu.
- 5.3.15. Hudobná zložka – zvládnutie hudobnej dramaturgie choreografie/programu, miera podpory hudby pri budovaní temporytmu choreografie/programu, či ako hudobná zložka súvisí a pomáha celkovej dramaturgii.
- 5.3.16. Celkový dojem – súlad jednotlivých zložiek, výpoveď choreografie/programu a jej/jeho čitateľnosť.

C. kategória

- 5.3.17. Vhodnosť výberu témy a spracovania materiálu s rešpektovaním dramaturgických a režijných princípov a zámeru choreografa.
- 5.3.18. Funkčné využitie odevu, obuvi a rekvizít.
- 5.3.19. Tvorivý prístup pri umeleckom spracovaní a primeranosť choreografického zámeru schopnostiam interpretov
- 5.3.20. Režijná zložka – schopnosť budovať dramatickú situáciu, stavbu mizanscén, koherentnosť a vyspelosť režijnej koncepcie, schopnosť choreografa viesť interpretov a celkový temporytmus diela.
- 5.3.21. Dramaturgická zložka diela.
- 5.3.22. Interpretačná zložka – vyspelosť interpretačného (tanečného, spevného, hudobného, dramatického) prejavu, miera korešpondovania s choreografickou koncepciou diela, narábanie s motivikou, gestikou, mimikou a posturikou, schopnosť interpretov budovať/udržať dramatickú situáciu diela.
- 5.3.23. Výtvarná zložka – scénografia choreografie/programu, kostýmová zložka, rekvizity, práca so svetlom, miera korešpondovania výtvarnej zložky s celkovým vyznením choreografie/programu.
- 5.3.24. Hudobná zložka – zvládnutie hudobnej dramaturgie choreografie/programu, miera podpory hudby pri budovaní temporytmu choreografie/programu, či ako hudobná zložka súvisí a pomáha celkovej dramaturgii.

Celkový dojem – súlad jednotlivých zložiek, výpoveď choreografie/programu a jej/jeho čitateľnosť.

5.4. Ocenenia

- 5.4.1. Vecné ceny a diplomy. Diplomy sú tvorené v znení uvádzajúcom názov choreografie, autora choreografie a informáciu, v interpretácii ktorého kolektívu bola choreografia uvedená. Diplom obdrží autor choreografie, ako aj interpret (súbor, zoskupenie).
- 5.4.2. Laureáti v každej kategórii budú prezentovaní v scénických programoch na **Folklórnom festivale Východná 2021** a **Festivale neprofesionálneho umenia TvorBA 2020** v Bratislave - Starom meste. Ďalší úspešní účastníci môžu byť do týchto programov prizvaní.
- 5.4.3. Ocenenie získava autor choreografie/programu i interpret (súbor/tanečné zoskupenie).

6. KONTAKT

6.1. V prípade nejasností kontaktujte odbornú pracovníčku Národného osvetového centra pre folklór a folklorizmus:

Mgr. Katarína Babčáková, PhD.

Národné osvetové centrum

Námestie SNP č. 12

812 34 Bratislava

katarina.babcakova@nocka.sk

+421 2 204 71 257

7. ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

- 7.1. Propozície nadobúdajú účinnosť podpísaním generálnym riaditeľom Národného osvetového centra.
- 7.2. Prípadné zmeny, doplnenia a spresnenia propozícií vydáva Národné osvetové centrum.
- 7.3. Súťaž nie je realizovaná za účelom dosiahnutia zisku.
- 7.4. V dôsledku nesplnenia akýchkoľvek podmienok uvedených v týchto propozíciách nemusí byť súťažný kolektív prijatý do súťaže, alebo môže byť zo súťaže vyradený.
- 7.5. Počas celého priebehu celoštátneho kola sú všetci súťažiaci k dispozícii vyhlasovateľovi a môžu byť podľa potrieb využití na prezentačné a spoločenské sprievodné aktivity v mieste konania súťaže i v blízkom okolí.
- 7.6. Deti sú povinné prísť na súťaž v sprievode dospeléj osoby (pedagóga, vedúceho súboru, rodiča alebo inej dospeléj osoby), ktorá chráni ich bezpečnosť a rieši ich problémy organizačného či sociálneho charakteru.
- 7.7. Súťažný kolektív prihlásením do súťaže vyhlasuje, že jeho súťažné dielo má vysporiadané všetky práva viažuce sa k tomuto dielu, najmä autorské práva a nevzťahujú sa na ne práva tretích osôb.
- 7.8. Súťažiaci prihlásením do súťaže udeľuje Národnému osvetovému centru a organizátorom jednotlivých kôl súťaže bezodplatný súhlas na použitie svojho umeleckého výkonu v zmysle príslušných ustanovení Autorského zákona, a to najmä na vyhotovenie originálu i rozmnoženiny záznamu umeleckého výkonu, verejný prenos umeleckého výkonu a sprístupňovanie záznamu umeleckého výkonu verejnosti, za účelom šírenia osvetovej činnosti v pôsobnosti organizátorov jednotlivých kôl súťaže a Národného osvetového centra. Súťažiaci zároveň súhlasí s použitím svojej podobizne na propagačné účely.
- 7.9. Súťažiaci prehlasujú, že sa oboznámili s podmienkami spracúvania osobných údajov Národným osvetovým centrom, ktoré je dostupné na www.nocka.sk alebo v Národnom osvetovom centre.
- 7.10. **Prílohy k propozíciám**
 - 7.10.1. Príloha č. 1 – **Protokol o udelení cien a výsledkov** (vypĺňa organizátor daného stupňa súťaže).
 - 7.10.2. Príloha č. 2 – **Hodnotiaca správa pre porotcov** (vypĺňa predseda poroty na nižších stupňoch súťaže a všetci členovia poroty na celoštátnej úrovni).
 - 7.10.3. Príloha č. 3 – **Odporúčaný zoznam porotcov.**

Bratislava 12. 11. 2019

.....
JUDr. Ing. Michal Bartók
generálny riaditeľ